

■ **Arbetsmarknad** • 93 ansökningar om korttidsstöd – noll har fått godkänt

Industrin varnar för jobbslakt

Noll godkända ansökningar på 15 månader – det är facit för bolagens försök att få korttidsstöd när nya kriser slår mot jobben. Nu skruvar industrin upp trycket på regeringen att agera.

"Alternativet är att företagen säger upp personal", kommenterar Jakob Tellgren, vd för IKEM.

Efter att tullkaoset satt stopp för fjolårets återhämtning kom 2026 års egen variant på bromskloss: ytterligare ett krig, frakthaveri i Hormuz och rusande oljepriser.

Nu varnar bolagen för varsel och pressar regeringen att agera med korttidsarbete, innan läget förvärras.

"Vi har ett stort antal arbetsgivargrupper där vi möter hundratals och åter hundratals medlemsföretag. Och där diskuteras frågan om korttidsarbete", säger Marcus Dahlsten, förhandlingschef på Teknikföretagen.

Behovet varierar mellan olika verksamheter och marknader, betonar han och ringar in läget för dem som skulle behöva permittera medarbetare:

"Vissa har färre projekt och inte tillräckligt att göra för sin personal, men bedömer att de har en livskraftig verksamhet över tid."

Regeringen driver en stram bidragspolitik mot hushåll. Varför ska företagen ha miljardstöd?

"I ljuset av den sänkta matmosen har jag svårt att se varför man skulle bli väldigt upprörd över ett förändrat regelverk", tillägger han.

Marcus Dahlsten syftar på det system för korttidsarbete som finns tillgängligt, men som kritiserats av både arbetsgivare och fackförbund som Unionen och IF Metall. Det är snårigt konstruerat och inte tillräckligt konkurrenskraftigt, anser man, och gör jämförelser med Tyskland.

Hittills i år har Skatteverket fått in 18 ansökningar om

korttidsstöd, enligt uppgifter som myndigheten tagit fram åt Di. Ingen av dem godkändes av verket. Förra året inkom 75 ansökningar, varav noll fick grönt ljus.

Annat var det under pandemin. Under 2020 och 2021 öste staten cirka 40 miljarder över 70 000 företag. Bolagens lönekostnader sjönk och de kunde behålla sin personal, medan deras anställda fick ut nästan hela sin ordinarie lön till färre arbetade timmar.

Det permanenta system som sedan ersatte den tillfälliga pandemimodellen har betydligt stramare villkor. Bland annat finns en svårbedömd skrivning om att företagets ekonomiska svårigheter ska vara "allvarliga".

Teknikföretagen drar paralleller till konsekvenserna av investmentbanken Lehman Brothers kollaps 2008 och finanskrisen som följde. På den tiden fanns ingen svensk lagstiftning om korttidsarbete.

Marcus Dahlsten tar den svenska kullagerjätten SKF som exempel.

"SKF behöll personal i sina fabriker i Tyskland medan de sa upp samma typ av personal på grund av arbetsbrist i Sverige, eftersom det inte fanns möjligt att ha dem kvar."

Den lag som sjösattes 2013 är formulerad på ett sätt som i princip gör den obrukbar, anser han.

"Läget som vi har nu är ganska likt den situation som vi hade innan systemet för korttidsarbete infördes", uppger han.

Arbetsgivarsidan och facken inom industrin argu-

STÖD FÖR KORTTIDSARBETE – DETTA GÄLLER I DAG

■ Krav för att få stöd:

▶ Tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter.

▶ Svårigheterna ska ha orsakats av förhållanden utom företagets kontroll

▶ Svårigheterna ska inte ha kunnat förutses eller undvikas.

▶ Företaget har gjort vad som går för att minska kostnaden för arbetskraft.

■ Ett företag kan bara bli godkänt för stöd om det är långsiktigt konkurrenskraftigt. Verket godkänner inte ansökningar om företaget vid tidpunkten för ansökan är:

▶ Skyldigt att upprätta en kontrollbalansräkning.

▶ Föremål för företagsrekonstruktion.

▶ På obestånd.

■ Kostnaderna för stöd vid korttidsarbete delas mellan arbetsgivaren, den anställda och staten. Staten står för en tredjedel av kostnaden oavsett hur stor arbetstidsminskningen är.

Källa: Skatteverket

menterar för en justerad lösning som presenterats av en statlig utredning år 2022, tillsett av den tidigare S-regeringen. Målet med förslaget var att skapa ett mer flexibelt och förutsägbart regelverk.

Sedan dess har det fastnat på regeringskansliet.

En interpellation från i höstas frågade Ingela Nylund Watz (S), ledamot i finansutskottet, finansminister Elisabeth Svantesson (M) om regeringen avser gå vidare med ändringarna. Raset av arbetstillfällen under finanskrisen, då närmare 100 000 industrijobb försvann, bakades in i frågan.

Elisabeth Svantesson gjorde klart att Sverige redan har "ett fungerande stöd" och pekade ut risker med utredningens förslag: Det kan bli lättare för bolag att lämna utdelning samtidigt som de får pengar från skattebetalare.

Utdelningsfrågan bemöts i en partsgemensam rapport från bland andra Industriarbetsgivarna och IF Metall, som anser att ett förbud inte är konkurrensneutralt i förhållande till jämförbara länder.

Industrin efterfrågar ett fungerande system – inte ett förtäckt statsstöd, utvecklar Jakob Tellgren, vd för bransch- och arbetsgivarorganisationen IKEM.

"Det ska vara en omställningsventil när företag hamnar i tillfälliga och oförutsägbara kriser. När det vänder är man redo att ösa på igen, och då finns personalen kvar."

"Alternativet är att företagen säger upp personal", tillägger han.

LINNEA BOLTER
linnea.bolter@di.se
08-573 650 21

En gång i veckan samlar Forssells Smides vd Dennis Forssell (stående)

Omsättningen

Mindre industribolag pressas av fortsatt svag konjunktur och färre order. Hos Forssells Smide i Huddinge har omsättningen halverats på två år. Samtidigt håller Dennis Forssell i sin personal.

"Jag har skickat hem folk med fullt betalt, för att vi inte haft tillräckligt att göra", säger vd:n.

Konjunktrens vändning skjuts på framtiden bland

många mindre industribolag. I höstas trodde Dennis Forssell, vd och ägare av familjeföretaget Forssells Smide i Huddinge, på en lossning under 2027.

Ett halvår senare konstaterar han att läget är ungefär detsamma – nu med bränsletillägg och färre jobb.

"Fördelen i byggbranschen är att det brukar sätta lite fart lokalt här i Stockholm när vi går mot sommaren. Men vi har väldigt lite ingående order mot vad vi hade för två år

personalen för en uppdatering om läget. Närmast honom sitter smeden Björn Sollervik och projektledaren Jens Reiser, bakom sitter smederna Moses Owino och Ludovik Shkjezi.

FOTO: JOEY ABRAIT (DI)

halverad – men personalen stannar

sedan och tidigare”, kommenterar han.

Företaget levererar stålkonstruktioner och svetsad balk till byggindustrin, framför allt inom nybyggnation. Trots att det inte finns jobb för att sysselsätta alla anställda vill han behålla personalen.

Rätt vad det är vänder det uppåt igen – bolag som inte håller fast i sin kompetens riskerar att gå miste om den helt, resonerar Dennis Forssell.

Dessutom har företaget tillfälligt fullt upp de kommande två månaderna och skulle under den tiden behöva ytterligare medarbetare.

”Vi vann ett rätt stort jobb för ett år sedan som man har skjutit leveranserna på. Men nu ska det igång. Så vi ligger kvar i gamla kontrakt som ska utföras.”

Hur löser du ett så kortsiktigt personalbehov?

”Jag kan inte anställa eller lova någonting. Ofta blir det att vi själva får jobba över,

”Nu lever vi på sparade pengar i bolaget.”

DENNIS FORSELL,
VD FÖR FORSELLS SMIDE

kvällar och helger, för att köra ikapp.”

”Det ställer personalen upp på. Jag har ju också skickat hem folk på torsdagar eller fredagar, med fullt betalt, för att vi inte haft tillräckligt att göra”, utvecklar han.

Korttidsarbete är Dennis Forssell inte särskilt bekant med. Hittills har han löst situationen med företagets sparade medel.

”Det som vi, och företag som är mindre och lite större

än oss, brottas med är att vi ofta har för mycket eller för lite att göra. Vi lever i projekt.”

Under högkonjunktur är det sällan ett problem, betonar han.

”Då saknar vi ständigt folk, men den huvudvärken är mycket lättare att handskas med än att ha för lite jobb. Nu lever vi på sparade pengar i bolaget, på två år har vi tappat halva vår omsättning.”

Är du stressad över resten av året?

”Egentligen borde jag vara

mer stressad, men det hjälper ju inte. Utan det handlar om att ta tag i telefonsamtal, mejl, kunder och kämpa för det.”

Efter 26 år som aktiv i familjeföretaget vet han också att allt snabbt kan ta ny fart igen hos kunderna.

”Efter ett tag ledsnar man på alla tråkigheter och tänker ’vad fasen’. Och så drar man igång sina investeringar ändå.”

LINNEA BOLTER